

Kurz správného psaní pro nebohemisty

CJBB119/14

Mgr. Veronika Kloudová

Informace k předmětu

Docházka

- povinná (max. 2 absence)

Ukončení

- zápočtový test = diktát (max. 2 chyby) + doplňovací cvičení

Materiály ke studiu

- Studijní materiály (IS > Student > Studijní materiály > CJBB119)
- elf.phil.muni.cz (pouze k doplnění, nepovinné)

Spisovný jazyk

Národní jazyk jazyk příslušníků určitého národa

- skládá se z mnoha útvarů/variet

Spisovný jazyk nejprestižnější varieta národního jazyka

- určený pro oficiální veřejné situace

- celonárodní

Spisovný jazyk

Neutrální jazykové prostředky

- běžné i oficiální komunikační situace
- texty odborné, administrativní, umělecké, ale i každodenní mluva
- *nebo, kniha, co, psát*

Hovorové jazykové prostředky

- součást spisovného jazyka
- méně oficiální komunikační situace
- *tenhle, taky, míň, můžou* atd.

Spisovný jazyk

Knižní jazykové prostředky

- „vysoce spisovné“
- umělecká tvorba, odborné a esejistické texty, slavnostní projevy
- *jelikož, stran, odvětil, mlád* apod.

Archaické jazykové prostředky

- zastaralé
- téměř výlučně v uměleckých dílech jako prostředek ozvláštnění
- *an, jedvaže, oř*

Základní pojmy

Pravopis souhrn pravidel o grafickém zaznamenávání jazykových jevů

Gramatika systém jazyka

chyba pravopisná (*Kočka honila miš.*)

vs.

chyba gramatická (*Kočka honil myš.*)

Základní pojmy

Úzus jazyková praxe; souhrn jazykových prostředků, které dané jazykové společenství užívá v reálné komunikaci

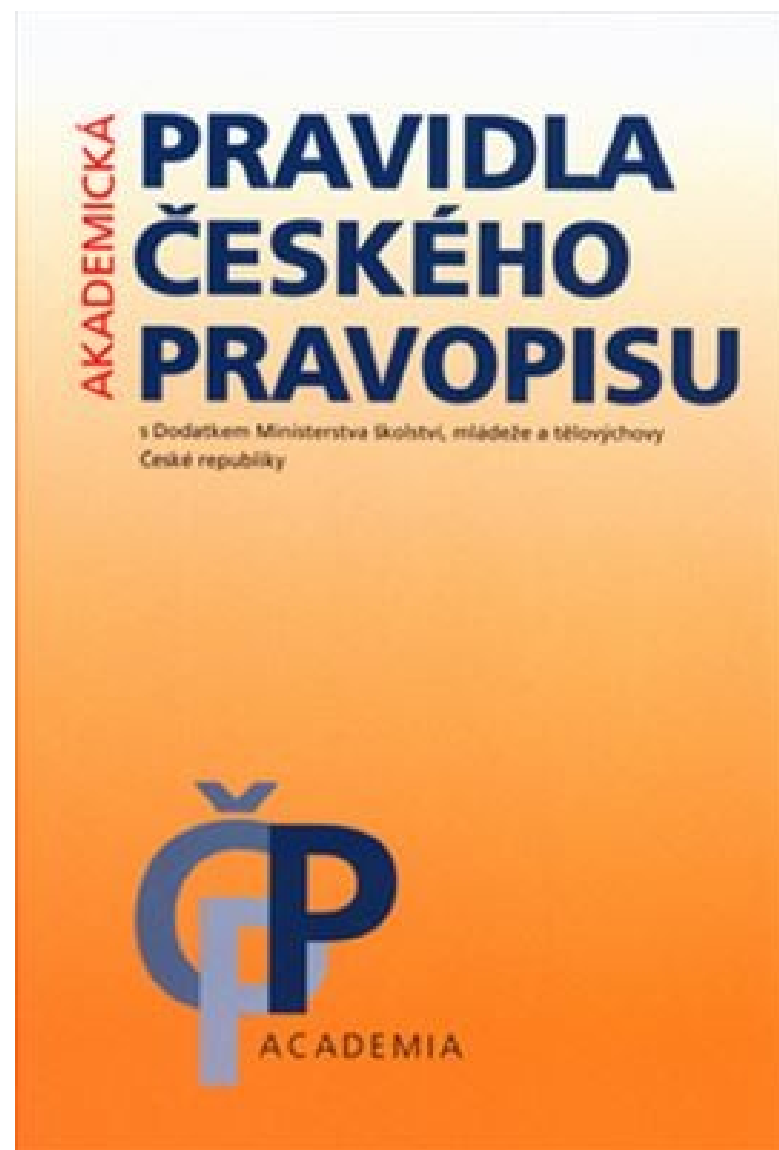
Norma soubor jazykových prostředků, které jsou pravidelně užívány a pocítovány v určitých situacích jako závazné

Kodifikace zachycení souboru spisovných jazykových prostředků ve slovnících a jazykových příručkách

Kodifikační příručky

Pravidla českého pravopisu (PČP)

- kolektiv autorů ÚJČ AV
- rok vydání 1993 a novější

*Slovník spisovné češtiny
pro školu a veřejnost (SSČ)*

nakl. Academia

Slovník
spisovné
češtiny
PRO ŠKOLU A VEŘEJNOST

S DODATKEM
MINISTERSTVA
ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE
A TĚLOVÝCHOVY
ČESKÉ REPUBLIKY

ACADEMIA

Stručná mluvnice česká

Alois Jedlička – Bohuslav Havránek
nakl. Fortuna

Kde hledat...

Internetová jazyková příručka

<http://prirucka.ujc.cas.cz>

Jazyková poradna ÚČJ AV

<http://www.ujc.cas.cz/>

Úvod Intranet English

Vyhledávání

O ústavu **Internetová jazyková příručka** **Jazyková poradna** Elektronické slovníky a zdroje Věda a výzkum Expertní činnost Kontakty

Na co se nás ptáte

Dotaz:
Ráda bych se Vás zeptala, zdali jsou nějaká pravidla pro tzv. genderově vyrovnaný jazyk v psaném projevu. Konkrétně mám před sebou text, ve kterém se objevují slovní tvary např.: „zaměstnanci/kyně“; „zaměstnanci/kyněmi“, „důvěrní/né poradci/kyně“, „personalisté/ky“ ředitel/ky apod. Jsou tyto tvary z gramatického hlediska přípustné?

Odpověď:
Pokud je nám známo, pravidla pro zápis takových výrazů, nejsou jasně stanovena. Jednoduché to je v případech, kdy má tvar mužského rodu přílohu.

[Více zde](#)

Kapitoly z koncepce Akademického slovníku současné češtiny

**KAPITOLY Z KONCEPCE
AKADEMICKÉHO
SLOVNÍKU
SOUČASNÉ ČEŠTINY**

Kapitoly z koncepce Akademického slovníku současné češtiny
Oddělení současné lexikologie a lexikografie ÚJČ připravilo publikaci **Kapitoly z koncepce Akademického slovníku současné češtiny**. V monografii jsou v devatenácti kapitolách představeny principy tvorby nového

Posílejte příspěvky na konferenci 100 let Naší řeči
Posledních deset dní zbývá pro přihlášení příspěvku na konferenci **100 let Naší řeči**, která se uskuteční 10.–11. ledna 2017 v Praze. Se svými referáty se můžete hlásit do pěti tematických sekcí: Normy jazyka a

O nepřesnosti našeho vyjadřování
Nakladatelství Academia právě vydalo knihu Františka Štíchy **O nepřesnosti našeho vyjadřování**. Autor v ní představuje a komentuje množství rozmanitých druhů jazykové nepřesnosti – takových, které jsou již zabudovány v systému jazyka, ale hlavně

Pravopisná reforma z r. 1993

Psaní přejatých slov

z : s

filozofie : filosofie

renezance : renesance

impresionizmus : impresionismus

charizma : charisma

krátký : dlouhý vokál

benzin : benzín

citron : citrón

bonbon : bonbón

přiblížení mluvené a psané podoby

make-up : mejkap

jazz : džez

Psaní velkých písmen

názvy ulic a míst

ulice Na Zahrádkách

názvy náměstí

náměstí Republiky

jedinečné stavby

Chrám sv. Víta

církevní svátky

Vánoce

zdroj:https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%BD_pravopis#/media/File:Uli%C4%8Dn%C3%AD_tabule_U_Podjezdu.jpg

Přísllovečné spřežky

na modro : namodro

z počátku : zpočátku

na příklad : například

X

napořád, vpravo, odevšad

na rozdíl, na shledanou

Změny v tvarosloví

před 1993 nespisovné -> po reformě dublety

píšu : píši

kryju : kryji

můžu : mohu

infinitivní koncovka *-ti* (*nésti, chtíti, ...*) archaická

Důležitá jednotnost!

v rámci jednoho slova (*teze* nebo *these*, ale ne *theze* apod.)

v rámci textu (*Navštěvoval kurz filozofie období romantizmu. / Navštěvoval kurs filosofie období romantismu. VS. Navštěvoval kurs filozofie období romantismu.*)